

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/140/2020
Identifikačné číslo spisu:	1414218352
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1414218352.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Nory Halmovej a členov senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a JUDr. Ing. Maria Dubaňa v spore žalobkyne A. E. P., bývajúcej v J., V. XXXX/XX, zastúpenej Mgr. Michalom Tomaschekcom, advokátom so sídlom v Bratislave, Látenská 67, proti žalovanému J. F., bývajúcemu v L., V. XXXX/X, zastúpenému Mgr. Janou Eibner, advokátkou, sídlom v Bratislave, Sklenárova 1, o zaplatenie 14 100 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 25C/317/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. apríla 2019, sp. zn. 15Co/14/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobkyne z a m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 4. októbra 2014, č.k. 25C/317/2014-198 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 14 100 eur (výrok I.); zastavil konanie o zaplatenie 4 900 eur (výrok II.); žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.). V dôvodoch svojho rozhodnutia po skutkovej stránke uviedol, že v danej veci sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia pôvodne vo výške 19 000 eur, po čiastočnom späťvzatí žaloby v sume 14 100 eur tvrdiac, že na ňu ako závetnú dedičku prešlo podľa § 579 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) právo poručiťky domáhať sa voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia. Podľa tvrdení žalobkyne sa žalovaný na úkor poručiťky (matky žalovaného a starej matky žalobkyne) bezdôvodne obohatil tak, že za života poručiťky previedol z jej účtu č. XXXXXXXXXX/XXXX (ďalej len „účet poručiťky“), ktorým pôvodným majiteľom bola len poručiťka, pričom dohodou o prístupí k zmluve o vklade zo dňa 25. novembra 2009 sa žalovaný ako prístupujúci stal jej spolumajiteľom, na svoj účet finančné prostriedky približne vo výške 38 000 eur, a to bez súhlasu poručiťky. Žalobkyňa a žalovaný boli závetnými dedičmi po poručiťke každý v 1-ici. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie konštatoval, že pokiaľ žalovaný tvrdil, že finančné prostriedky prevádzal na svoj účet v dôsledku darovania poručiťkou týmto tvrdeniam neuveril, hoci na

darovanie peňažných prostriedkov zákon nevyžaduje písomnú formu. Z okolností daného prípadu vyvodil, že len samotné tvrdenie žalovaného o darovaní peňažných prostriedkov poručiťkou v celkovej výške 28 200 eur neobstojí, keďže nebolo podložené iným dôkazom. Prvoinštančný súd poukázal na to, že súhlas s prevodom peňažných prostriedkov nie je sám osebe ich darovaním. Súd prvej inštalácie považoval v spore za potrebné vysporiadať sa tiež s otázkou, či možno riešiť v civilnom sporovom konaní uplatnený nárok, ak tento nebol vyriešený v dedičskom konaní. V uvedenom smere poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/226/2011 a tiež na rozhodnutie bývalého Najvyššieho súdu SSR z 28. novembra 1983, sp. zn. 4Cz/80/83 (viď V 4/1985), v ktorom najvyšší súd judikoval, že „... ak pohľadávku po poručiťkovi, ktorá nebola predmetom dedičského konania uplatní jeden z dedičov priamo na súde, nebráni to vecnému prejednávaniu žaloby. Súd si v takom prípade prejudiciálne v zmysle § 135 ods. 2 veta prvá O.s.p. posúdi, či pohľadávka, resp. aký podiel z pohľadávky poručiťka pripadá žalobcovi ako dedičovi po poručiťkovi. To súd vyjadrí vo výroku takým spôsobom, že rozhodne o pohľadávke, resp. len o tom podiele z pohľadávky, ktorý podľa predbežného posúdenia (uvedeného iba v odôvodnení rozsudku) pripadal žalobcovi ako jednému z dedičov...“. Na základe uvedeného prvoinštančný súd vec uzavrel, že žalobkyni v spore nič nebránilo, aby si svoj nárok voči žalovanému uplatnila aj bez prejednávania jej pohľadávky z jej bezdôvodného obohatenia v dedičskom konaní po poručiťke s tým, že súd si v tomto konaní ako prejudiciálnu vyriešil otázku, či uplatnená pohľadávka patrí žalobkyni ako dedičke po poručiťke a v akom dedičskom podiele. Po vyhodnotení všetkých relevantných skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo dospel k záveru, že žalobkyňa preukázala, že došlo k bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovaného a že jej patrí vyplatená suma. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštalácie odôvodnil podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tým, že žalobkyňa mala v spore plný úspech, keďže preukázala, že došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu. Skutočnosť, že čiastočným späťvzatím žaloby korigoval žalovanú sumu, nevyhodnotil súd prvej inštalácie ako neúspech žalobkyne vo veci, keďže mala sťažnú dôkaznú situáciu, pretože žalovaný vo svojom vyjadrení ani vo výpovedi neuviedol všetky skutočnosti, ktoré by viedli k zisteniu skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie vo veci.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 24. apríla 2019, sp. zn. 15Co/14/2017 rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 4. októbra 2016, č.k. 25C/317/2014-198 vo výroku, ktorým súd prvej inštalácie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 14 100 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku zmenil tak, že žalobu zamietol a vo výroku o nároku na náhradu trov konania rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Pomerne obsiahlou argumentáciou uvedenou v bodoch 10. - 19. rozhodnutia aj s poukazom na konkrétnu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2014 sp. zn. 3MCdo/4/2013, z 19. septembra 2007 sp. zn. 3Cdo/332/2007, z 31. januára 2011 sp. zn. 4Cdo/267/2009 a ďalšie) dospel k záveru (totožného s tvrdeniami odvolateľa), že ak nebol zachovaný postup upravený ustanoveniami § 175a až § 175zd OSP nemožno ho obchádzať žalobou, ktorou sa právny nástupca poručiťka domáha, aby protistrane bola uložená povinnosť zaplatiť mu pohľadávku, ktorá mala byť prejednaná v konaní o dedičstve. Žalobkyňa je preto aktívne legitimovaná na podanie žaloby, že vec (sporná pohľadávka) patrí do dedičstva po poručiťke, v ktorom bude otázka darovania finančných prostriedkov patriacich poručiťke žalovanému predmetom dokazovania a v prípade úspechu, následne bude pohľadávka prejednaná v dedičskom konaní ako novoobjavené dedičstvo.

2.1. Odvolací súd poukázal na to, že nová právna úprava obsiahnutá v ustanoveniach § 158 až § 219 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) zveruje prejednanie dedičstva notárovi ako súdnemu komisárovi. Súd teda deleguje svoju právomoc v tomto konaní na notára tak ako tomu bolo v predchádzajúcej právnej úprave. Preto aj spomínané rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sú aplikovateľné aj v podmienkach súčasnej právnej úpravy. Pokiaľ súd prvej inštalácie vo vzťahu k aktívnej legitimácii žalobkyne poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/226/2011 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 4Cz/80/83, tieto rozhodnutia v kontexte už iných možno považovať za ojedinelé. Na zdôraznenie správnosti svojich záverov poukázal aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. novembra 2012, č.k. III. ÚS

369/2012-35, v ktorom ústavný súd konštatoval, že navrhovateľ nie je časovo obmedzený podať návrh podľa § 175x OSP na dodatočné prejednanie dedičstva o majetku, ktorý nebol počas (základného) konania o dedičstve známy a teda nebol predmetom tohto prejednaní. Predmetom dodatočného prejednaní dedičstva podľa § 175x OSP môže byť aj pohľadávka poručiťka, avšak jej existencia musí byť preukázaná (§ 79 ods. 2 OSP). Jedným z dôkazných prostriedkov preukazujúcich existenciu takejto pohľadávky je právoplatné rozhodnutie súdu ktorým určí, že pohľadávka patrí do dedičstva po poručiťkovi. Podanie návrhu na dodatočné prejednanie dedičstva predtým ako je nárok (resp. druh nároku a jeho výška) žalobkyni súdom právoplatne priznaný je však predčasné. Vzhľadom k uvedenému žalobkyňa neopodstatnene namietala, že na podanie žaloby o určenie, že pohľadávka patrí do dedičstva po poručiťke nemá naliehavý právny záujem. Opak je pravdou. Odvolací súd konštatoval, že vydaním rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni pohľadávku, ktorú nadobudla po poručiťke, by sa vlastne nahrádzalo rozhodnutie o potvrdení nadobudnutia dedičstva závetnými dedičmi, čo nemožno pripustiť.

2.2. Ako ďalší dôvod, ktorý viedol odvolací súd k zamietnutí žaloby uviedol, že v spore žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ohľadom vzniku bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného. V uvedenom smere uviedol, že v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo sporné, že dotknuté finančné prostriedky sa nachádzali na vkladnej knižke, ktorej pôvodnou majiteľkou bola poručiťka. Dohodou o pristúpení sa žalovaný ako pristupujúci majiteľ vkladnej knižky stal jej spolumajiteľom. Dňa 21. februára 2013 žalovaný previedol na svoj účet vedený vo Y. C. R. sumu 10 200 eur, dňa 16. apríla 2013 sumu 18 000 eur, pričom uvedeného dňa zároveň požiadal o zrušenie vkladnej knižky. Z uvedeného vyplýva, že poručiťka súhlasila s tým, aby žalovaný bol spolumajiteľom vkladnej knižky, na ktorej sa nachádzali jej patriace finančné prostriedky. Poručiťka zomrela dňa 23. októbra 2013, pričom sa počas svojho života nedomáhala voči žalovanému vrátenia bezdôvodného obohatenia a to napriek značnému časovému odstupu medzi výberom finančných prostriedkov žalovaným a dobou úmrtia poručiťky. Podľa názoru odvolacieho súdu ak žalobkyňa tvrdila, že sa žalovaný bezdôvodne obohatil na úkor poručiťky mala preukázať, že žalovaný vybral finančné prostriedky zo spoločnej vkladnej knižky proti vôli poručiťky, čo ale žalobkyňa nepreukázala, neunesla teda dôkazné bremeno, ktoré ju v konaní zaťažovalo. Argumentácia negatívnou dôkaznou teóriou prezentovaná žalobkyňou neobstála, keďže žalobkyňa mala preukazovať pozitívnu skutočnosť. Bolo potrebné prisvedčiť odvolateľovi, že z výpovede svedka A. E. J. nevyplynuli žiadne skutkové zistenia na základe ktorých by súd mohol ustáliť, že sa žalovaný bezdôvodne obohatil. Menovaný svedok vo svojej výpovedi uviedol, že poručiťka sa v jeho prítomnosti vyjadrila, že spísala závet, v ktorom všetko na polovicu odkázala žalobkyni a žalovanému, malo ísť o väčšiu sumu, keďže predala byt. Uvedenú výpoveď nepovažoval odvolací súd za taký dôkaz, na základe ktorého by ustálil, že sa žalovaný bezdôvodne obohatil na úkor poručiťky. Odvolateľ napadol odvolaním aj výrok o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie. Keďže odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol, o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie rozhodol tak, že priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % podľa § 255 ods. 1 CSP. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a to podľa § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) podala dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovala ustanoveniami § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. V súvislosti s vytýkanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP namietala závery odvolacieho súdu, ktoré označila za výsledok formalistickej a mechanickej aplikácie zákona a judikatúry bez zohľadnenia špecifickej vlastnosti pohľadávky. Výslovia presvedčenie, že odvolací súd jej porušil právo na spravodlivý súdny proces, keď v rámci odvolacieho konania opomenul svoju povinnosť rozhodnúť vo veci nie len správne z hľadiska právneho formalizmu ale aj spravodlivo z hľadiska podmienok materiálneho právneho štátu. Označila za hrubé porušenie práva na spravodlivý súdny proces, ak ju odvolací súd v rámci prílišného formalizmu núti najprv absolvovať konanie o určení práva, že pohľadávka patrí do dedičstva po poručiťke (aj keď mu je zrejmé, že žalovaný ani v prípade existencie

rozsudku o určení práva pohľadávky nezaplatí) a následne konanie o zaplatení pohľadávky, v ktorom žalobkyňa nakoniec aj tak nebude úspešná z dôvodu premlčania pohľadávky. Odvolaciemu súdu ešte vytkla nedostatočné odôvodnenie rozsudku a nevysporiadanie sa s jej námietkami. Ako rozhodnutia od ktorých sa odvolací súd odchyľil od ustanovení rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke určovacej žaloby - existencie naliehavého právneho záujmu, dovolateľka uviedla rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/112/2004, sp. zn. 3Cdo/144/2010, sp. zn. 2Cdo/28/2009 a sp. zn. 1Cdo/69/2008. Odklon videla aj v problematike negatívnej dôkaznej teórie, v ktorej súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obdo/16/2008, v zmysle ktorého dôkazné bremeno o existencii bezdôvodného obohatenia znáša postihnutý. Ďalej tiež označila rozhodnutia sp. zn. 6Cdo/81/2010 a sp. zn. 4Cdo/13/2009. V súvislosti s vytýkaným nesprávnym posúdením uviedla, že postup uvádzaný odvolacím súdom (podanie určovacej žaloby) prichádza do úvahy iba v súvislosti s majetkom patriacim do dedičstva po poručiťovi, ktorý nepodlieha premlčaniu. Opačný záver by znamenal reálnu nemožnosť vymoženía pohľadávok patriacich do dedičstva po poručiťovi (v prípade ich spornosti) čo je v hrubom rozpore s čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - vyriešenie tohto problému presne označila za otázku zásadného právneho významu, ktorá doposiaľ nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Z uvedených dôvodov žalobkyňa žiadala rozsudok dovolacieho súdu zmeniť tak, že dovolací súd potvrdí rozsudok súdu prvej inštancie. Súčasne si uplatnila trovy konania. Taktiež požiadala o odklad právoplatnosti a vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

4. Žalovaný v podanom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne dovolací súd žiadal, aby dovolanie ako procesne neprípustné odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je síce procesne prípustné, ale nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

6. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu dovolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie dovolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

11. Žalobkyňa v prvom rade vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala, že konajúce súdy sa dostatočne nevysporiadali so všetkými argumentami, ktoré mali rozhodujúci význam pre rozhodnutie v predmetnej veci; prijaté (právne) závery odvolacieho súdu označila za „výsledok formalistickej a mechanickej aplikácie zákona a judikatúry bez zohľadnenia špecifickej vlastnosti pohľadávky“.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

13. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

14. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

15. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

16. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie

odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, zároveň citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vyporiadava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

17. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. V reakcii na dovolacie argumenty žalobkyne dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľky, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobkyňa preto neopodstatnene namietala, že jej odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). V danom prípade odvolací súd jasným, zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom vysvetlil, prečo rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu žalobkyne zamietol. Konkrétne uviedol, že „ak nebol v súvislosti so spornosťou pohľadávky eventuálne patriacej do dedičstva zachovaný postup upravený príslušnými ustanoveniami CMP nemožno ho obchádzať žalobou, ktorou sa právny nástupca poručiteľa domáha, aby protistrane bola uložená povinnosť zaplatiť mu pohľadávku, ktorá mala byť prejednaná v konaní o dedičstve“. Žalobkyni dal aj jasnú odpoveď, akým spôsobom sa môže svojho práva domáhať a síce „žalobou, že vec (sporná pohľadávka) patrí do dedičstva po poručiťke, v ktorom bude otázka darovania finančných prostriedkov patriacich poručiťke žalovanému predmetom dokazovania v prípade úspechu, následne bude pohľadávka prejednaná v dedičskom konaní ako novoobjavené dedičstvo“. Odvolací súd sa aj argumentačne presvedčivo vysporiadal s odvolateľkou prezentovanou judikatúrou súdov a uviedol aj prečo z nej nevychádzal. Naopak na zdôraznenie správnosti prijatých právnych záverov poukázal na judikatúru súdov, z ktorej vychádzal vrátane rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky. Dostatočne objasnil aj druhý dôvod, ktorý ho viedol k zamietnutiu žaloby a síce, neunesenie dôkazného bremeno žalobkyňou ohľadom vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Z uvedených dôvodov dovolací súd nemôže súhlasiť s dovolacími námietkami žalobkyne, že závery súdov nižších inštancií sú svojvoľné a arbitrárne.

18. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

19. So zreteľom na uvedené (pod bodmi 11. až 18. tohto rozhodnutia) dovolací súd uzatvára, že žalobkyňa neopodstatnene vytýkala, že odvolací súd jej svojím nesprávnym procesným postupom porušil právo na spravodlivý proces. Preto prípustnosť dovolania žalobkyne z ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno vyvodiť.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

20. Žalobkyňa ďalej vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací

súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Za takúto označila rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/112/2004, sp. zn. 3Cdo/144/2010, sp. zn. 2Cdo/28/2009 a sp. zn. 1Cdo/69/2008 a to v právnej otázke existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

21. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. a) CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

22. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

22.1. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Jeho súčasťou je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili.

22.2. S prihliadnutím na čl. 3 CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky pod tento pojem nespádajú (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2017 sp. zn. 6Cdo/129/2017). Judikatúra ústavného súdu dotvára precedenčnú záväznosť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v tom zmysle, že potvrdzuje ústavnú súladnosť dotknutej interpretácie a aplikácie právnej úpravy realizovanej najvyšším súdom. Podmienkou precedenčnej záväznosti toho-ktorého rozhodnutia nie je absolútna totožnosť so všetkými skutkovými okolnosťami prejednávanej veci. Predpokladom precedenčnej záväznosti je podobnosť týkajúca sa relevantných, ťažiskových okolností prejednávanej veci. Pokiaľ teda ústavný súd vyslovil názor na riešenie tej-ktorej otázky ako jedna z najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP), je potrebné aby odvolací súd k tejto skutočnosti pri rozhodovaní prihliadol.

23. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritornému prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

24. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávnych a hmotnoprávnych otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku

(napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku; zákonodarcu túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

25. Samo tvrdenie, že odvolací súd sa riešením určitej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ešte nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP; relevantným je až zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom tvrdenému odklonu skutočne došlo. Dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolateľky o odklone dovolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

26. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobkyňa považuje ako nesprávne právne posúdenú otázku „...zvoleného typu žaloby vo veciach riešenia sporov o tom, či určitá vec (právo) patrí do dedičstva...“. V ňou prezentovanej argumentácii označila za správne zvolený typ žaloby - žalobu na plnenie; podrobila kritike odvolacím súdom prijaté závery o existencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v prípade spornosti vecí patriacich do dedičstva.

27. Dovolateľka vymedzil právnu otázku, pri riešení ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/112/2004, sp. zn. 3Cdo/144/2010, sp. zn. 2Cdo/28/2009, sp. zn. 1Cdo/69/2008 a ďalej tiež sp. zn. 6Obdo/16/2008 a sp. zn. 6Cdo/81/2010, sp. zn. 4Cdo/13/2009. Po konštatovaní prípustnosti dovolania dovolací súd pristúpil k meritórnemu dovolaciemu prieskumu a posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania z hľadiska uplatnenej dovolacej argumentácie, t. j. z hľadiska právneho posúdenia vecí odvolacím súdom vo vymedzenej právnej otázke.

28. Podľa právnej vety rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/112/2004 „...naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamena úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo“. Z dôvodov predmetného rozhodnutia okrem iného vyplýva, že „...uvedená zásada, že žalobca sa nemôže žalobou úspešne domáhať určenia právneho vzťahu alebo práva tam, kde sa môže domáhať splnenia povinnosti podľa § 80 písm. b) OSP, však neplatí vtedy, ak žalobca (napriek možnosti domáhať sa priamo splnenia povinnosti) preukáže, že má naliehavý právny záujem na určení určitého práva alebo právneho vzťahu; v takomto prípade treba jeho určovaciu žalobu považovať za procesne prípustnú. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa žalobe na plnenie). Treba zdôrazniť, že nejde o určovaciu žalobu samu, ale o to, čoho (akého určenia) sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná určovacía žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snád' spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie...“.

V rozsudku z 30. marca 2013, sp. zn. 3Cdo/144/2010 sa Najvyšší súd Slovenskej republiky vymedzenou otázkou položenou dovolateľkou nezaoberal, v spore išlo meritórne „...o posúdenie vplyvu neplatnosti právneho úkonu na práva dobromyseľných nadobúdateľov...“. V dôsledku námietok žalovaných, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení jeho vlastníctva k nehnuteľnostiam dovolací súd prednostne skúmal opodstatnenosť tejto námietky pričom, ale dospel k záveru o jej neopodstatnenosti. Poukázal pritom na rozhodnutie sp. zn. 1Cdo/56/2003 publikované v

časopise Zo súdnej praxe pod č. 48/2004, v ktorom najvyšší súd uviedol, že „...ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník spornej nehnuteľnosti, žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva“.

Pokiaľ žalobkyňa v súvislosti s namietaným odklonom poukazovala na uznesenie z 26. mája, sp. zn. 2Cdo/28/2009 ani toto rozhodnutie sa k problematike ňou vymedzenou otázkou nevzťahuje. V danom prípade najvyšší súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu z procesných dôvodov „...vzhľadom na nedostatočne zistený skutkový stav, výskyt inej vady konania v zmysle § 242 ods. 1 O.s.p., nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu, či napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci...“ Otázkou naliehavého právneho záujmu sa zaoberal len vo všeobecnej rovine a vo väzbe na predmet konania - o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a o nahradenie prejavu vôle uzavrieť kúpnu zmluvu z titulu porušenia predkupného práva.

Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júna 2009 sp. zn. 1Cdo/69/2008 vyplýva, že žalobcovia sa pôvodne návrhom na začatie konania domáhali od právnej predchodkyne žalovaných vydania bezdôvodného obohatenia v uplatnenej sume spolu s príslušenstvom. Následne zmeneným návrhom sa domáhali určenia, že táto suma patrí do dedičstva po poručiťovi, ktorému návrhu po pripustení jeho zmeny aj súd prvej inštancie v celom rozsahu vyhovel. Odvolací súd vychádzajúc z totožných skutkových zistení prvoinštančného súdu prijal záver o dôvodnosti žalobcami požadovaného určenia, avšak len čo do výšky jednej polovice uplatnenej sumy s tým, že z titulu bezpodielového spoluvlastníctva manželov - poručiťľa a žalobkyne 1/ - druhá polovica parí práve žalobkyni 1/. Za tejto situácie napriek dôvodnosti žalobcami uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p. dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti označil za správne z dôvodu, že „...spornosť otázky, čo patrí do dedičstva je aktuálna iba medzi dedičmi. Medzi dedičmi a tretími osobami žaloba o určenie do dedičstva nič nevyrieši (právne postavenie dedičov sa nezmení a na základe takéhoto požadovaného určenia veci z dedičstva nenadobudnú), preto na ich strane abscentuje naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 80 písm. c) O.s.p.), pričom nedostatok naliehavého právneho záujmu sám osebe odôvodňuje zamietnutie návrhu. Možným riešením by bola iba žaloba na plnenie tak, ako aj v prejednávanej veci bola pôvodne podaná (ktorú však žalobcovia so súhlasom súdu zmenili)...“.

29. Podľa názoru dovolacieho súdu sa odvolací súd právnymi závermi, na ktorých založil rozhodnutie napadnuté dovolaním žalobkyňou, neodklonil v nastolenej otázke (viď bod 26.) od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú v danom prípade predstavuje predovšetkým vyššie uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/112/2004 a sp. zn. 1Cdo/69/2008.

29.1. Zo skutkového stavu v danej veci v podstate vyplýva, že podľa tvrdení žalobkyne sa žalovaný na úkor poručiťky bezdôvodne obohatil tak, že za jej života previedol z jej účtu, ktorým bol spolumajiteľom, na svoj účet finančné prostriedky, a to bez súhlasu poručiťky. Žalobkyňa a žalovaný boli závetnými dedičmi po poručiťke každý v 1-ici. V okolnostiach danej veci odvolací súd oproti názoru prvoinštančného súdu dospel k záveru, že ak nebol zachovaný postup upravený ustanoveniami § 175a až § 175zd OSP (aktuálne § 212 CMP) nemožno ho obchádzať žalobou, ktorou sa právny nástupca poručiťľa domáha, aby protistrane bola uložená povinnosť zaplatiť mu pohľadávku, ktorá mala byť prejednaná v konaní o dedičstve. Žalobkyňa je preto aktívne legitimovaná na podanie žaloby, že vec (sporná pohľadávka) patrí do dedičstva po poručiťke, v ktorom bude otázka darovania finančných prostriedkov patriacich poručiťke žalovanému predmetom dokazovania a v prípade úspechu, následne bude pohľadávka prejednaná v dedičskom konaní ako novoobjavené dedičstvo. Podanie návrhu na dodatočné prejednanie dedičstva predtým ako je nárok (resp. druh nároku a jeho výška) žalobkyni súdom právoplatne priznaný je predčasné. Vzhľadom k uvedenému má žalobkyňa naliehavý právny záujem na podaní žaloby o určenie, že pohľadávka patrí do dedičstva po poručiťke. Žalobkyňa predmetný názor označila za nesprávny, ide podľa jej názoru „o výsledok formalistickej a mechanickej aplikácie zákona a judikatúry bez zohľadnenia špecifickej vlastnosti pohľadávky“. Dovolací súd sa ale s ňou predostretou právnou argumentáciou (viď bod 3. tohto rozsudku) nestotožňuje, naopak je toho názoru, že v danom prípade sa odvolací súd svojím rozsudkom neodklonil od ustálenej súdnej praxe a rozhodol v súlade s ňou. Práve žalobou o určenie, že pohľadávka patrí do dedičstva po poručiťke môže žalobkyňa v danom právnom vzťahu dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Rozsudkom v takomto spore sa vytvorí pevný základ pre právne vzťahy

účastníkom sporu a predíde sa žalobe na plnenie. O správnosti uvedených záverov svedčí aj doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu (ktorá je aj po prijatí novej právnej úpravy zákonom č. 161/2015 Z. z. Civilným mimosporovým poriadkom naďalej aktuálna) viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2011, sp. zn. 1Cdo/183/2009 „...ak sa v konaní o dedičstve vyskytne rozpor o tom, čo patrí do dedičstva po poručiteľovi, procesným nástrojom na jeho odstránenie je žaloba na určenie, že tá-ktorá vec (právo) patrí do dedičstva po poručiteľovi. O takejto žalobe rozhodne súd v sporovom konaní, účastníkmi ktorého (buď ako žalobcovia, alebo žalovaní) sú všetci dedičia. Žaloba na určenie predmetu dedičstva je rozhodovacou praxou súdov považovaná za prípustný prostriedok riešenia sporov o tom, či určitá vec (právo) patrí do dedičstva (obdobný právny názor zaujal už Najvyšší súd Slovenskej republiky napr. v uznesení z 28. septembra 2006, sp. zn. 3Cdo/178/2006). Prítom pre takéto sporové občianske súdne konanie treba všetkých účastníkov konania o dedičstve považovať za nerozlučných spoločníkov podľa § 91 ods. 2 OSP (pozri tiež R 49/82 alebo R 65/2003)...“ a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. marca 2011, sp. zn. 3Cdo/222/2010, „...určovací návrh spočívajúci v tom, že vec (hnuteľná alebo nehnuteľná) patrí do dedičstva po poručiteľovi, a teda že ju poručiteľ vlastnil v okamihu svojej smrti, môže uplatňovať (je vecne legitimovaný) len ten, koho práv a povinností sa takéto určenie týka. Takouto osobou môže byť len ten, kto je poručiteľovým dedičom, prípadne jeho právnym nástupcom...“ a ďalšie (pozri bod 2. tohto rozsudku).

O ústavnej konformnosti prijatého výkladu svedčí už aj spomínané rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. novembra 2012 č.k. III. ÚS 369/2012-35.

Nenáležitý je podľa dovolacieho súdu odkaz žalobkyne na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júna 2009 sp. zn. 1Cdo/69/2008 pretože priamo z tohto rozhodnutia vyplýva, že „spornosť otázky, čo patrí do dedičstva je aktuálna iba medzi dedičmi... medzi dedičmi a tretími osobami (čo bol prípad predmetného sporu - pozn. dovolacieho súdu) žaloba o určenie do dedičstva nič nevyrieši, preto na ich strane absentuje naliehavý právny záujem na požadovanom určení...možným riešením by bola iba žaloba na plnenie...“. V preskúmvanej veci bola aplikovateľná z rozhodnutia iba prvá časť vety a síce, že spornosť otázky, čo patrí do dedičstva je aktuálna iba medzi dedičmi, ďalšie časti už nie, keďže nešlo o spor medzi dedičmi a tretou osobou, kde by bola opodstatnená žaloba o plnenie.

30. Otázkou odklonu od tzv. negatívne dôkaznej teórie, v ktorej súvislosti dovolateľka poukázala predovšetkým na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obdo/16/2008 a ďalej tiež označila rozhodnutia sp. zn. 6Cdo/81/2010 a sp. zn. 4Cdo/13/2009 sa dovolací súd už nezaoberal vzhľadom k tomu, že riešenie tejto problematiky považoval za nadbytočné. Ako totiž vyplýva z rozhodnutia odvolacieho súdu, tento založil svoje rozhodnutie na dvoch dôvodoch a síce, že a/ žalobkyňa zvolila pri uplatňovaní svojho práva nesprávny typ žaloby o plnenie, pričom odvolací súd bol toho názoru, že „...vydaním rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni pohľadávku, ktorú nadobudla po poručiteľke, by sa vlastne nahrádzalo rozhodnutie o potvrdení nadobudnutia dedičstva závetnými dedičmi...“ a b/ nepreukázaní bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobkyňou. Vzhľadom k tomu, že už v prvom bode, ktorý odvolací súd viedol k zmene rozsudku prvej inštancie a zamietnutiu žaloby považoval dovolací súd námietky žalobkyne o odklone od ustálenej judikatúry za neopodstatnené považoval za nadbytočné vyjadrovať sa k ďalšiemu namietanému odklonu od tzv. negatívne dôkaznej teórie. Správnosť riešenia tejto otázky odvolacím súdom, by už s ohľadom na dovolacím súdom skôr prijaté závery (bod 29. a 29.1.) v žiadnom prípade nemohla ovplyvniť rozhodnutie dovolacieho súdu v danej veci.

31. S poukazom na uvedené pod bodmi 20. až 30. dovolací súd nepovažoval ani ďalší žalobkyňou uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP za dôvodný, keďže napadnutým rozhodnutím nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v dovolateľkou nastolenej otázke (bod 27. tohto rozhodnutia).

32. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že podané dovolanie nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

33. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.